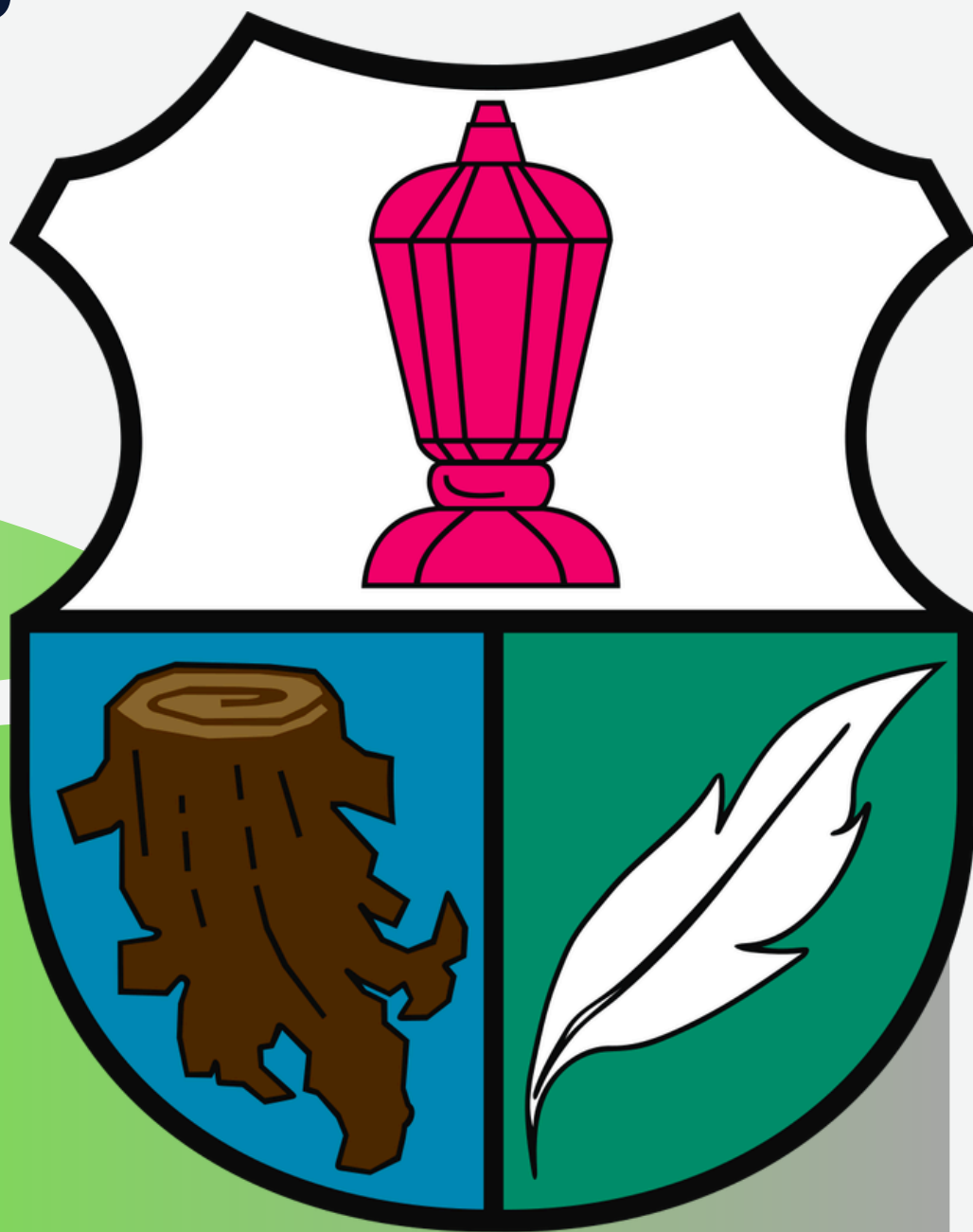

LOKALNY PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH DLA MIASTA SZKLARSKA PORĘBA

NA LATA
2027 - 2029

WPROWADZENIE

Miasto Szklarska Poręba jest niewątpliwie jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie miast w Polsce, którego specyfiką jest położenie geograficzne. Znakomite znaczenie mają walory otaczających miasto stoków Karkonoszy, Gór Izerskich i Pogórza Karkonoskiego.

Jednak Szklarska Poręba to przede wszystkim wspólnota samorządowa i miejsce zamieszkania dla ponad 5 tysięcy mieszkańców, dla których właśnie ten samorząd jest organizatorem usług społecznych w wielu obszarach, w tym: pomocy społecznej, pieczy zastępczej, integracji społeczno - zawodowej osób z niepełnosprawnościami, edukacji oraz wielu innych usług.

Miasto Szklarska Poręba posiada wiele własnych dokumentów strategicznych, które planują rozwój usług wspierających mieszkańców i wzmacniających potencjał lokalnej społeczności.

Przedstawiony Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Szklarska Poręba jest dokumentem wdrożeniowym, mającym na celu realizację celów zawartych w dokumentach strategicznych oraz potrzeb wynikających z diagnozy problemów społecznych miasta.

Najważniejszym celem przygotowanego dokumentu jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno z zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

Niniejszy dokument został opracowany w sposób partycypacyjny, z udziałem wszystkich podmiotów i osób zainteresowanych procesem rozwoju usług społecznych na terenie Miasta Szklarska Poręba. Interesariusze procesu wskazywali problemy społeczne i istotne działania mające na celu zabezpieczenie istniejących deficytów w zakresie realizacji usług społecznych na rzecz mieszkańców miasta.

W trakcie tworzenia dokumentu odbywały się spotkania, konsultacje, badania oraz uzgodnienia z interesariuszami procesu rozwoju usług społecznych.

Dokument powstał w oparciu o rekomendowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie "OGÓLNOPOLSKIE RAMOWE WYTYCZNE TWORZENIA LOKALNYCH PLANÓW DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH", przy współpracy ekspertów Fundacji Libertatem.

CZĘŚĆ PIERWSZA

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

CHARAKTERYSTYKA MIASTA SZKLARSKA PORĘBA

Uwarunkowania geograficzne.

Miasto zajmuje powierzchnię 75,44 km². Specyfiką miasta jest również to, iż prawie 80% jego powierzchni stanowią lasy i obszary zadrzewione, a około 6 % — grunty rolne. Obszar zurbanizowany rozpięty jest na wysokości 440 – 886 m n.p.m. i ~14 km w linii prostej. Specyfiką miasta jest bardzo niska gęstość zaludnienia, która na 1 km² wynosi niespełna 80 mieszkańców.

Taka specyfika obszaru miasta, powoduje negatywne konsekwencje w zakresie dostępu do usług publicznych. Niska gęstość zaludnienia powoduje rozciąganie i trudności w utrzymaniu infrastruktury drogowej, kanalizacyjnej, komunikacyjnej, transportu publicznego, itp., a także generuje znaczące koszty ich utrzymania.

Miasto Szklarska Poręba opiera swe funkcje gospodarcze na następujących obszarach aktywności:

- turystycznej,
- wypoczynkowej,
- ośrodka handlowo - usługowego,
- ośrodka administracyjnego.

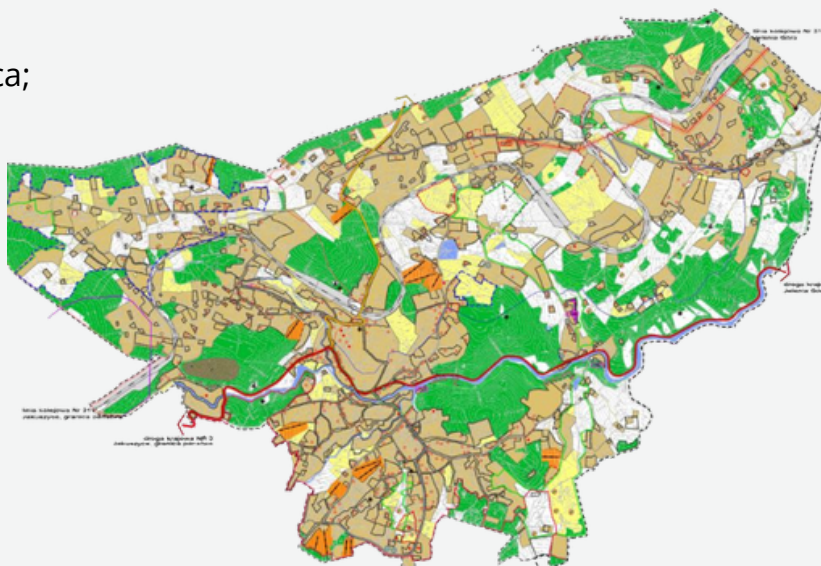
Przez miasto prowadzi międzynarodowy szlak komunikacyjny - droga krajowa nr 3 (E65) przekraczająca granicę państwa za Przełęczą Szklarską położoną na wys. 886 m n.p.m. W Szklarskiej Porębie zlokalizowana jest też międzynarodowa linia kolejowa z Jeleniej Góry do czeskiego Liberca, z pięcioma stacjami i przystankami kolejowymi.

Szklarska Poręba stanowi część powiatu karkonoskiego. Sąsiaduje z następującymi polskimi gminami:

- miejsko-wiejską gminą Mirsk;
- miastem Piechowice;
- wiejską gminą Stara Kamienica;

oraz z czeskimi miastami:

- Kořenov;
- Harrachov;
- Rokytnice nad Jizerou;
- Špindlerův Mlýn.

Rys. nr 1. Mapa schematyczna Miasta Szklarska Poręba.

Uwarunkowania demograficzne

Dokonano analizy sytuacji demograficznej Miasta Szklarska Poręba.

Źródłem danych były:

- dane z Banku Danych Lokalnych GUS,
- dane z ewidencji ludności Miasta Szklarska Poręba.

Przyjęto dane demograficzne na dzień 31 grudnia 2025r.

Dane GUS wskazują, iż na terenie miasta zamieszkiwało 5 427 mieszkańców. Jednak dane GUS są oparte o tzw. metodę bilansową (bilanse GUS są korygowane na podstawie przeprowadzanych Spisów Powszechnych, pokazują szacunek statystyczny oparty na faktach demograficznych oraz kwartalnych i rocznych bilansach ruchu naturalnego).

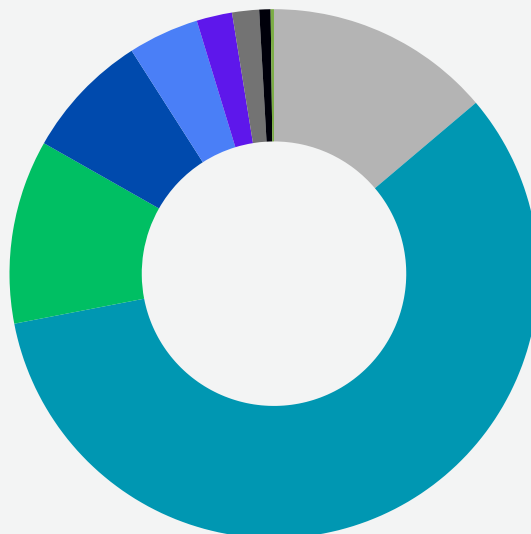
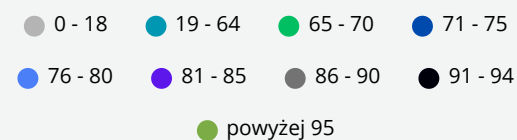
Dane pozyskane z ewidencji ludności oparte są na miejscu zameldowania i wskazują, iż w gminie zamieszkiwało 4 920 mieszkańców.

Ponieważ dane się różnią, dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto dane pozyskane bezpośrednio z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Szklarskiej Porębie.

Na dzień 31 grudnia 2025r. na terenie Miasta Szklarska Poręba zamieszkiwało: 2 664 kobiety, oraz 2 256 mężczyzn. Struktura ludności w podziale na grupy wiekowe na dzień 31 grudnia 2025r. wygląda następująco:

kategoria	liczba kobiet	liczba mężczyzn	razem
0 - 18	351	329	680
19 - 64	1451	1410	2861
65 - 70	338	215	553
71 - 75	228	153	381
76 - 80	134	79	213
81 - 85	69	38	107
86 - 90	61	20	81
91 - 94	25	9	34
powyżej 95	7	3	10

Tabela nr 1. Struktura mieszkańców Miasta Szklarska Poręba z podziałem na grupy wiekowe.

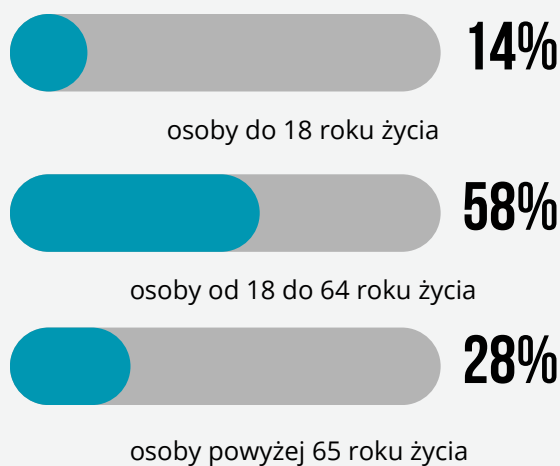

Wykres nr 1.
 Struktura mieszkańców gminy
 z podziałem na grupy wiekowe
 w wykresie kołowym uwzględniającym
 grupy wiekowe.

Analiza danych wskazuje, iż populacja mieszkańców Miasta Szklarska Poręba stanowi:

- 680 osób do 18 roku życia,
- 2 861 osób w wieku produkcyjnym (pomiędzy 18 a 65 rokiem życia),
- 1 379 powyżej 65 roku życia.

Poniższy wykres ilustruje strukturę demograficzną gminy w oparciu o w/w przedziały wiekowe mieszkańców, w stosunku co do ogólnej liczby mieszkańców.

Wykres nr 2. Struktura demograficzna mieszkańców w oparciu o trzy grupy wiekowe

Populacja osób powyżej 65 roku życia w Mieście Szklarska Poręba wynosi: 1 379 osób, co stanowi 28% ogółu ludności. Statystycznie w Polsce osoby w wieku 65 lat i więcej stanowią obecnie około 20-21% populacji Polski (*Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce za 2024r. - Minister ds. Polityki Senioralnej*), oznacza to, iż sytuacja demograficzna w Mieście Szklarska Poręba już dość znacząco różni się od trendów ogólnopolskich, na niekorzyść.

Grupa mieszkańców gminy w wieku 65+ ma charakter różnorodny. Specyfika potrzeb tej grupy odbiorców usług jest uzależniona od wieku w jakim się znajdują. Potrzeby 65 latków i osób powyżej 80 roku życia są zupełnie różne, dlatego przy planowaniu rozwoju usług społecznych, w tym usług w pomocy społecznej dla w/w grup odbiorców, niezbędne jest wskazanie rzeczywistej wielkości grupy odbiorców.

Poniżej wskazane zostały dane liczbowe grupy mieszkańców Miasta Szklarska Poręba w wieku 65+ , 75+ oraz 80+.

	osoby 65-74	osoby 75-79	osoby 80 i powyżej
Liczba osób	934	213	232
% ogółu populacji	19,00%	4,30%	4,70%

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców Miasta Szklarska Poręba z podziałem na trzy grupy wiekowe.

Wiek mieszkańców Miasta Szklarska Poręba znacząco determinuje zakres realizowanych usług społecznych na ich rzecz. W szczególności istotne jest badanie zapotrzebowania na opiekę. Poniższe zestawienie szacowania zapotrzebowania na opiekę w zależności od wieku mieszkańców:

Poniżej 65 roku życia	zazwyczaj niskie lub epizodyczne.
65+	umiarkowane, rosnące.
75+	wysokie, często stałe
80+	bardzo wysokie, całodobowe.

Tabela nr 3. Szacowanie zapotrzebowania na opiekę w poszczególnych grupach wiekowych.

W Mieście Szklarska Poręba na przestrzeni ostatnich pięciu lat, utrzymuje się stabilny poziom liczby osób na rzecz których realizowane są usługi opiekuńcze. Poniżej przedstawiona została liczba osób korzystających z usług w latach.

rok	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	21	25	22	16	20

Tabela nr 4. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach - źródło OZPS za rok 2025.

Sytuacja dotycząca wsparcia mieszkańców w formie usługowej jest wspomagana za pośrednictwem programów rządowych i projektów unijnych. W 2026r. były to programy:

- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”;
- „Korpus Wsparcia Seniorów”; KORPUS WSPARCIA SENIORÓW edycja 2026 – moduł II (opaski bezpieczeństwa z których korzysta 61 osób);
- „Opieka 75+” (wsparciem objęto 2 osoby);
- projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich EFS+ „Przepis na Opiekę”.

W 2025 roku Miasto Szklarska Poręba ponosiło koszty pobytu 13 osób wymagających całodobowej opieki w domach pomocy społecznej, a koszt świadczeń w tym zakresie wyniósł 52 053,00 zł, co potwierdza rosnące znaczenie usług opiekuńczych i instytucjonalnych w kontekście starzejącego się społeczeństwa oraz zwiększającej się liczby osób niesamodzielnych. Dane te wskazują, na konieczność zwiększenia liczby usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania, w stosunku co do ilości usług stacjonarnych w DPS.

Wnioski wynikające z analizy sytuacji demograficznej.

W Mieście Szklarska Poręba:

- dzieci i młodzież do lat 18 stanowią - 14% ogółu ludności;
- osoby powyżej 65 roku życia stanowią - 28% ogółu ludności, co jest wskaźnikiem przekraczającym średni wskaźnik dla danych krajowych;
- należy zwrócić uwagę, iż 232 osoby zamieszkałe na terenie miasta ukończyło co najmniej 81 rok życia, a według ekspertów Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz literatury przedmiotu, w przypadku populacji osób powyżej 80 roku życia ryzyko niesamodzielności szacuje się na poziomie 20%. Oznacza to, iż w obecnym czasie wsparcia usługowego w różnej postaci może wymagać około 50 mieszkańców Miasta Szklarska Poręba. Tendencja ta ma charakter rosnący;
- należy tworzyć infrastrukturę oraz projektować usługi zapobiegające umieszczeniu w domach pomocy społecznej, szczególnie w zakresie dziennych form wsparcia i dalszego zwiększenia wolumenu usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania.
- pomimo realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, tj. fizjoterapii, w ramach projektu „Przepis na Opiekę”, konieczne jest zapewnienie ciągłości tego rodzaju wsparcia od 2027 roku, w związku z zakończeniem realizacji projektu.

Sytuacja rodzin, dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami na terenie Miasta Szklarska Poręba

Miasto Szklarska Poręba realizuje zadania związane ze wsparciem rodziny, w tym rodzin z dziećmi w różnych obszarach, w tym poprzez:

- usługi edukacyjne w przedszkolach i szkołach,
- usługi wsparcia rodziny realizowane w ramach systemu pomocy społecznej,
- usługi zagospodarowania czasu wolnego,
- działalność organizacji pozarządowych.

Zasadnicze znaczenie dla jakości życia rodzin ma ich sytuacja dochodowa. Związana ona jest z możliwością wykonywania pracy zarobkowej, co wpływa na uzyskiwanie dochodu. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze, na miesiąc lipiec 2026r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP zamieszkujących Miasto Szklarska Poręba wynosi 120 osób, w tym:

- 53 kobiety,
- 16 osób do 30 roku życia,
- 70 osób długotrwale bezrobotnych,
- 4 osoby z niepełnosprawnością,
- 9 osób posiadających kartę dużej rodziny,
- a także 6 osób samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko.

Tylko 12 spośród w/w grupy osób posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Niestety stopa bezrobocia dla powiatu karkonoskiego na dzień 31.07.2026r. jest wyższa niż średnia krajowa (5,8%) oraz wojewódzka (5,5%) i stanowi 9,2%. Oznacza to, iż dla samorządu problem bezrobocia musi powodować konieczność podejmowania działań systemowych w zakresie rozwoju gospodarczego, ale także w postaci gwarancji różnych świadczeń proponowanych rodzinom.

Działania wspierające rodziny na terenie Miasta Szklarska Poręba, realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie.

Pomimo tego, iż z roku na rok systematycznie spada liczba osób korzystających z pomocy społecznej, to jednak w dalszym ciągu konieczne są działania wspierające dość znaczącą liczbę rodzin.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej udzielonej przez MOPS w Szklarskiej Porębie na przestrzeni lat 2021 - 2025.

rok	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	181	163	141	120	117

Tabela nr 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach - źródło OZPS za rok 2025.

Warto zaznaczyć, iż w roku 2025, najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej przez rodziny były następujące trudne sytuacje życiowe:

- ubóstwo - 74 rodziny;
- niepełnosprawność - 53 rodziny;

- długotrwała lub ciężka choroba - 32 rodziny;
- bezrobocie - 25 rodzin;
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 9 rodzin.

Należy zaznaczyć, iż MOPS w Szklarskiej Porębie udzielił wsparcia 7 rodzinom z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Rodziny z dziećmi wymagające wsparcia w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczych korzystają z pomocy asystenta rodziny. W 2025r. łącznie z takiej formy wsparcia skorzystały 12 rodzin. Zadania te realizował 1 asystent rodziny zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu. Miasto Szklarska Poręba ponosi również koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a w 2025r. była to kwota 372.010 zł. Stąd tak ważna jest również praca profilaktyczno - zapobiegawcza pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz placówek wsparcia dziennego. Dzieci wymagające wsparcia w opiece i wychowaniu są wspierane również poprzez działalność dwóch placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego tj.: specjalistycznie - opiekuńczej placówki wsparcia dziennego – Świetlica Cegiełka oraz opiekuńczej placówki wsparcia dziennego – Świetlica Plus.

Rodziny z dziećmi, mogą napotykać szczególne trudności, takie jak wysokie koszty związane z wychowaniem dzieci, brak stabilnych dochodów, a także problemy związane z wychowaniem czy opieką nad dziećmi. W związku z tym pomoc społeczna jest dla tych rodzin niezbędna w zakresie zapewnienia minimalnych warunków do życia oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb dzieci. Rodziny z dziećmi, w zależności od wieku dzieci oraz liczby członków rodziny, mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia, takich jak zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, a także pomoc materialna na pokrycie kosztów codziennego życia, opieki zdrowotnej czy edukacji. Pomoc ta pozwala im na zminimalizowanie trudności wynikających z ubóstwa oraz poprawę jakości życia dzieci.

Dzieci są wspierane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU", a w roku 2025, z pomocy w formie posiłku skorzystało 20 dzieci. W roku 2025 wydano również 26 Kart Dużej Rodziny.

Rodziny o niskich dochodach korzystają również ze świadczeń rodzinnych, w tym zasiłku rodzinnego. W 2025r. liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wyniosła 23 rodziny. W stosunku do roku 2024 liczba ta zmalała o 8 rodzin (co stanowi spadek o 26 %). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wyniosła 134 371,38 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 45 953,42 zł, tj. 25 %.

Wnioski wynikające z analizy sytuacji rodzin, dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami na terenie Miasta Szklarska Poręba;

W Mieście Szklarska Poręba:

- wymagany jest dalszy rozwój form wsparcia rodzin wychowujących dzieci, w tym indywidualizacji usług,
- konieczny jest rozwój form wsparcia rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami.

Z uwagi na czynniki obiektywne, skala osób z niepełnosprawnościami funkcjonujących na terenie Miasta Szklarska Poręba jest trudna do oszacowania.

Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, iż na terenie kraju obowiązują trzy różne definicje osób z niepełnosprawnościami. Definicje wynikające z przepisów prawa wskazują, iż osobą z niepełnosprawnością jest osoba legitymująca się:

- orzeczeniem o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, które wydaje miejski, powiatowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- orzeczeniem o częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy albo orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji, które wydaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Należy jednak zwrócić uwagę na definicję osoby z niepełnosprawnością wynikającą z Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, która stwierdza, iż do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Równolegle w kraju funkcjonuje również definicja osoby z niepełnosprawnościami Głównego Urzędu Statystycznego, według której jest to osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku.

Szacowanie liczby mieszkańców z niepełnosprawnościami w Mieście Szklarska Poręba można oprzeć na tzw. metodzie wskaźnikowej, tj. metodzie opartej o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2021r. Obejmuje ona osoby, które deklarują niepełnosprawność (prawną lub biologiczną) i w Polsce jest to ok. 14.3% populacji. Przy zastosowaniu takiego wskaźnika liczba osób z niepełnosprawnościami szacowana jest dla Miasta Szklarska Poręba na około 700 mieszkańców.

W przypadku osób korzystających z pomocy społecznej, w 53 rodzinach powodem udzielenia pomocy była niepełnosprawność, natomiast w 32 rodzinach długotrwała choroba.

Dzięki zaangażowaniu MOPS, osoby z niepełnosprawnościami mogły skorzystać ze wsparcia w ramach Programu „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO” - edycja 2026. Z usług asystenta korzysta w roku obecnym 3 osoby, w tym 2 dzieci. Kwota dofinansowania jaką otrzymało Miasto Szklarska Poręba wyniosła 48 858 zł. Celem działalności asystenta jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Miasto Szklarska Poręba wspiera członków rodzin osób z niepełnosprawnościami lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913).

Wsparcie to umożliwia uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie.

W roku 2026 ze wsparcia korzysta – 6 osób w tym: 2 dzieci w usługach wsparcia dziennego oraz 4 osoby w ramach opieki całodobowej. Miasto Szklarska Poręba uzyskało na ten cel dofinansowanie w kwocie – 26 790,30 zł., z resortowego programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie przygotowuje się do uruchomienia usługi transportowej typu „door-to-door” dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z miasta Szklarska Poręba. Działanie to jest realizowane w ramach projektu „Przepis na Opiekę – usługi społeczne dla osób wymagających wsparcia z miasta Szklarska Poręba nr FEDS.07.07.IP.02-0093/23-00, w ramach Priorytetu nr 7, Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku.

Wnioski wynikające z sytuacji osób z niepełnosprawnościami.

W Mieście Szklarska Poręba:

- populacja osób z niepełnosprawnościami jest bardzo różnorodna, pod kątem wieku, specyfiki niepełnosprawności, zróżnicowania potrzeb i form wsparcia, itp.;
- konieczne jest zwiększenie wolumenu usług w ramach działań z zakresu asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami;
- konieczne jest kontynuowanie wsparcia opiekunów osób z niepełnosprawnościami;
- konieczny jest stały rozwój, adekwatnych do stopnia i specyfiki niepełnosprawności, form aktywizacyjno - wspierających skierowanych do tej grupy osób.

Sytuacja osób z zaburzeniami psychicznymi.

Problematyka zaburzeń psychicznych oraz skala ich występowania od wielu lat, w kraju jak i w każdej mniejszej społeczności ma charakter dynamiczny. Problemy związane z zaburzeniami psychicznymi można wskazać jako znaczący problem społeczny.

Niestety na terenie samego Miasta Szklarska Poręba nie funkcjonuje podmiot realizujący usługi zdrowotne w zakresie zdrowia psychicznego. Najbliższe podmioty realizujące usługi medyczne w tym obszarze znajduje się na terenie miasta Jelenia Góra.

Wśród nich znajduje się Sudeckie Centrum Zdrowia Psychicznego w Jeleniej Górze, które świadczy kompleksową pomoc dla dorosłych z powiatu karkonoskiego, w tym również z Miasta Szklarska Poręba. Podmiot zapewnia konsultacje lekarzy psychiatrów, pomoc psychologiczną oraz leczenie i pobyt na oddziale dziennym. Świadczenia te realizowane są w trybie ambulatoryjnym.

Drugim z podmiotów jest Centrum Medyczne Zabobrze w Jeleniej Górze, które zapewnia usługi poradni zdrowia psychicznego oraz dziennego oddziału psychiatrycznego.

Pomoc dla dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym zapewnia Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży MSWiA w Jeleniej Górze. Warto zaznaczyć, iż wsparcie psychologiczne realizowane jest również przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Szklarskiej Porębie. Zespół specjalistów pracujących na rzecz dzieci i młodzieży zapewnia profesjonalną ścieżkę diagnostyczną i terapeutyczną dla dzieci i młodzieży.

Zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi ma system wsparcia środowiskowego, który zapewniają jednostki organizacyjne pomocy społecznej. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie osoby zmagające się z problemami psychologicznymi mogą skorzystać z formy wsparcia jaką jest spotkanie z psychologiem.

MOPS w ramach swoich usług zapewnia dostęp do specjalistycznego poradnictwa, w tym usług psychologa oraz wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej.

Pomimo tego, iż najważniejszym elementem wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi są środowiskowe domy samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na terenie Miasta Szklarska Poręba nie funkcjonuje taki podmiot. Również powiat karkonoski nie dysponuje taką formą usługową.

Powiat karkonoski udostępnia usługi stacjonarnych domów pomocy społecznej dla wszystkich mieszkańców powiatu, w tym, mieszkańców Szklarskiej Poręby.

W szczególności dotyczy to domów dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie realizuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2025 z usług skorzystała jedna osoba.

Na terenie Szklarskiej Poręby funkcjonuje prywatny ośrodek leczenia uzależnień - Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, który realizuje usługi w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Proponowane są następujące formy terapii:

- kilkutygodniowy pobyt stacjonarny w Ośrodku w Szklarskiej Porębie,
- ambulatoryjne porady w zakresie terapii uzależnień i współuzależnienia, które udzielane są w Poradni przy Ośrodku w Szklarskiej Porębie.

Ośrodek specjalizuje się w leczeniu lekomanii, narkomanii, alkoholizmu, seksoholizmu i zakupoholizmu.

Wnioski wynikające z sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

W Mieście Szklarska Poręba:

- podobnie jak w każdej społeczności, istnieje grupa osób wymagających wsparcia z powodu zaburzeń psychicznych i kryzysów;
- konieczny jest stały rozwój form leczenia i terapii, w tym leczenia specjalistycznego dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych;
- niezbędny jest rozwój usług środowiskowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym uruchomienie miejsc w środowiskowym domu samopomocy;
- należy kontynuować i rozwijać usługi specjalistyczne o profilu psychiatrycznym.

Sytuacja osób w kryzysie bezdomności.

W Mieście Szklarska Poręba podobnie jak w innych samorządach w Polsce występuje niedobór lokali komunalnych, w szczególności lokali socjalnych. Miasto dysponuje 140 mieszkaniami komunalnymi. W roku 2025, liczba oczekujących na mieszkanie socjalne wynosiła 23, w tym samym czasie liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego dotyczyła 1 osoby.

Samorząd gminny podejmuje działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób wymagających wsparcia, a także przeciwdziałania zjawisku bezdomności. Jedną z form takiego przeciwdziałania jest wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci udzielenia schronienia. Stosownie do art. 48 a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo w schronisku dla bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W 2025 roku schronienia w schronisku dla osób bezdomnych przyznano 5 osobom – na łączną kwotę 57 230,00 zł.

Wnioski wynikające z sytuacji osób w kryzysie bezdomności.

W Mieście Szklarska Poręba:

- istnieje konieczność rozwoju infrastruktury mieszkalnictwa komunalnego, w tym o charakterze socjalnym;
- konieczne jest stałe wspieranie osób w kryzysie bezdomności poprzez zabezpieczanie schronienia, szczególnie w okresie jesienno - zimowym;
- należy podejmować działania profilaktyczne przeciwdziałając kryzysowi bezdomności.

ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH SAMORZĄDU MIASTA SZKLARSKA PORĘBA ORAZ AKTÓW PRAWA MIEJSCOWEGO W ZAKRESIE REALIZOWANIA USŁUG SPOŁECZNYCH

Analiza dokumentów strategicznych Miasta Szklarska Poręba oparta jest o metodologię wskazaną w krajowej polityce publicznej jaką Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przyjęta Uchwałą NR 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. Zatem przedmiotowa analiza będzie skupiać się przede wszystkim na pięciu grupach odbiorców usług społecznych, tj.: osób starszych, dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnością, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie psychicznym oraz osób w kryzysie bezdomności.

Dokumenty poddane analizie podzielono na trzy grupy:

I. Dokumenty strategiczne dotyczące rozwoju gminy:	
1	Strategia zrównoważonego rozwoju dla miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2026
2	Strategia promocji Miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2027
3	Raport o stanie Miasta Szklarska Poręba w roku 2025
II. Dokumenty programowe w zakresie polityki społecznej:	
1	Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szklarskiej Porębie na lata 2021-2026 przyjęta UCHWAŁĄ NR XXXIX/446/21 RADY MIEJSKIEJ W SZKLARSKIEJ PORĘBIE z dnia 29 kwietnia 2021 r
2	Miejski program Wspierania Rodziny w Szklarskiej Porębie na lata 2026 - 2028, przyjęty UCHWAŁĄ NR XXIII/262/25 RADY MIEJSKIEJ W SZKLARSKIEJ PORĘBIE z dnia 27 listopada 2025r.
III. Dokumenty sprawozdawczo - informacyjne w zakresie polityki społecznej:	
1	SPRAWOZDANIE z działalności i wykorzystania środków finansowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie - za 2025
2	Ocena zasobów pomocy społecznej - za rok 2025

Tabela nr 6. Dokumenty strategiczne Miasta Szklarska Poręba poddane analizie.

Najważniejszym dokumentem strategicznym samorządu Miasta Szklarska Poręba kształtującym kierunki rozwoju działalności miasta na rzecz jego rozwoju i jakości życia mieszkańców jest *“Strategia zrównoważonego rozwoju dla miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2026”*.

Cel strategiczny - horyzontalny Strategii został zdefiniowany w następujący sposób:

“Poprawa jakości życia mieszkańców Szklarskiej Poręby w oparciu o posiadane zasoby oraz przy poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”. Zatem nadrzędnym celem działalności samorządu jest poprawa jakości życia mieszkańców przy maksymalnym wykorzystaniu wszystkich zasobów i walorów Miasta Szklarska Poręba.

Należy zwrócić szczególną uwagę na koncentrację działań samorządu w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej, w tym współpracy z organizacjami pozarządowymi, a Cel operacyjny 1.5. pod tytułem: *“Rozwój organizacji pozarządowych działających w obszarze zabezpieczenia społecznego i wolontariatu”*, powinien być realizowany w oparciu o zadanie nr 2, tj.

“Wspieranie finansowe projektów edukacyjnych z zakresu wsparcia społecznego i rozwiązywania problemów społecznych”. W/w zapisy wskazują jednoznacznie na współpracę samorządu z NGO w rozwiązywaniu problemów społecznych występujących w mieście.

Zapisy w/w dokumentu korelują z kolejnym ważnym dokumentem strategicznym jakim jest: *“Strategia promocji Miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2027”*. Celem jest wzrost jakości życia społeczności lokalnej Miasta Szklarska Poręba wspierany efektywnym procesem promocji.

Przez jakość życia należy rozumieć w tym przypadku połączenie materialnych aspektów życia, np. wynagrodzenie, dostępność do urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej oraz elementów odnoszących się do odczuwania ogólnego zadowolenia z sytuacji życiowej, np. odczuwania prestiżu z miejsca zamieszkania, stanu zdrowia, możliwości zaspakajania aspiracji zawodowych i prywatnych, pozytywnych relacji międzyludzkich. W ramach poprawy jakości życia mieszkańcy dostrzegają i doceniają wysoką jakość usług publicznych. Dlatego oba dokumenty strategiczne wskazują na konieczność realizacji wysokiej jakości usług publicznych, w ramach których mieszczą się również usługi społeczne.

Kolejnym ważnym dokumentem strategicznym dotyczącym problemów społecznych Miasta szklarska Poręba jest: *“Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szklarskiej Porębie na lata 2021-2026”*, przyjęta Uchwałą NR XXXIX/446/21 Rady Miejskiej w Szklarskiej Porębie z dnia 29 kwietnia 2021r.

Strategia jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwyciężenie problemów oraz występujących deficytów społecznych.

Cel główny Strategii (wizja) został sformułowany w następujący sposób:

“Aktywni, świadomi i kreatywni obywatele z silnym poczuciem tożsamości lokalnej opartej na bogatej historii miasta, zjednoczeni we wspólnym działaniu na rzecz rozwoju Szklarskiej Poręby jako miejsca realizacji marzeń i aspiracji mieszkańców”.

Cel główny ma być osiągnięty poprzez realizację 5 celów strategicznych takich jak:

1. PRAWIDŁOWO FUNKCJONUJĄCA RODZINA Z DZIEĆMI, ŚWIADOMA MOŻLIWOŚCI KORZYSTANIA Z OFERTY WSPARCIA SPOŁECZNEGO I INSTYTUCJONALNEGO.
2. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

3. ZINTEGROWANY SYSTEM PROFILAKTYKI I INTERWENCJI.

4. ZINTEGROWANY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO.

5. ŚWIADOMI, ZINTEGROWANI, AKTYWNI I ZDROWI OBYWATELE, DBAJĄCY O DOBRO WSPÓLNE, OTWARCI NA POTRZEBY INNYCH.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szklarskiej Porębie na lata 2021-2026 zachowuje zgodność z dokumentami takimi jak:

- Strategia zrównoważonego rozwoju dla miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2026
- Strategia promocji Miasta Szklarska Poręba na lata 2020-2027

Koordynatorem Strategii jest powołany przez Burmistrza Szklarskiej Poręby Zespół ds. monitoringu i aktualizacji przyjętych w gminie programów wsparcia.

Miasto Szklarska Poręba posiada również własny *“Miejski program Wsparcia Rodziny w Szklarskiej Porębie na lata 2026 - 2028”*, który został przyjęty UCHWAŁĄ NR XXIII/262/25 RADY MIEJSKIEJ W SZKLARSKIEJ PORĘBIE z dnia 27 listopada 2025r.

Program wyznacza kierunki działań samorządu miasta w zakresie wspierania systemu rodziny i pieczy zastępczej. Celem jest zwiększenie skuteczności i efektywności podejmowanych przez instytucje samorządowe działań na rzecz rodzin zamieszkujących miasto Szklarska Poręba.

Cel główny ma być osiągnięty poprzez realizację 4 celów szczegółowych, które zostały zdefiniowane w następujący sposób:

1. Diagnozowanie rodzin przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie.
2. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz zapewnienie poradnictwa i wsparcia.
4. Umożliwienie powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych poprzez kompleksowe wsparcie rodzin w kryzysie wychowawczym i społecznym.

Realizatorami programu są wszystkie jednostki organizacyjne miasta Szklarska Poręba oraz podmioty współpracujące na poziomie powiatu, ze szczególną rolą Powiatowego Centrum pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze.

Realizacja programu jego celów i działań pozwala na wzmacnianie systemu wsparcia rodzinnego oraz zwiększenie dostępności pomocy dla rodzin z dziećmi przeżywających kryzysy.

Warto zaznaczyć, iż na terenie Miasta Szklarska Poręba rokrocznie przygotowywane są dokumenty sprawozdawczo - informacyjne w zakresie polityki społecznej. W roku 2025 przygotowano dokumenty takie jak:

1. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie za 2025 rok,
2. Ocena zasobów pomocy społecznej za 2025 rok w Mieście Szklarska Poręba.

Wszystkie dokumenty sprawozdawcze są przedstawiane Radzie Miejskiej w Szklarskiej Porębie, do zapoznania się. Taki sposób procedowania dokumentów sprawozdawczych, pozwala na bieżącą współpracę organów władzy i realizatorów polityki społecznej, a także na wymianę informacji w zakresie występujących potrzeb.

ANALIZA ZASOBÓW SYSTEMU WSPARCIA MIASTA I GMINY SZKLARSKA PORĘBA, A TAKŻE ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH, REALIZUJĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE O ZASIĘGU GMINNYM

Na terenie Miasta Szklarska Poręba funkcjonują następujący realizatorzy usług społecznych o zasięgu gminnym:

1. Realizatorzy usług społecznych – gminni (szkoły, instytucje kultury, pomoc społeczna)
2. Realizatorzy usług społecznych – organizacje społeczne

REALIZATORZY GMINNI USŁUG SPOŁECZNYCH:

USŁUGI SPOŁECZNE - USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ	
	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W SZKLARSKIEJ PORĘBIE
	Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej oraz polityki społecznej. Jego działalność koncentruje się na wspieraniu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz zapewnieniu dostępu do usług społecznych. Ośrodek realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, współpracując z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi partnerami na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.
USŁUGI SPOŁECZNE - USŁUGI OPIEKI NAD DZIECKIEM DO LAT 3	
	Samorządowy Integracyjny Żłobek „Magiczny Świat Maluchów” Szklarska Poręba
	Samorządowy Integracyjny Żłobek „Magiczny Świat Maluchów” w Szklarskiej Porębie istnieje od 2014r. Żłobek mieści się w budynku parterowym jest nowocześnie wyposażony i dostosowany dla dzieci z niepełnosprawnością, z przyległym placem zabaw wyremontowanym w 2025r. Liczba miejsc w żłobku wynosi 45, jednak do żłobka uczęszcza 25 dzieci. Żłobek pracuje zgodnie z Planem Opiekuńczo-Wychowawczym, kierując się potrzebami wszystkich dzieci, zapewniając dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne i fizyczne, poprzez towarzyszenie dzieciom w rozwoju.
USŁUGI SPOŁECZNE - USŁUGI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	
	PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE NR 2 W SZKLARSKIEJ PORĘBIE
	Sprawowanie opieki nad dziećmi w wieku 3 – 6 lat. Prowadzenie działań dydaktyczno-wychowawczych. Prowadzenie zajęć specjalistycznych.

USŁUGI SPOŁECZNE - USŁUGI EDUKACYJNE

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W SZKLARSKIEJ PORĘBIE

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki uczy się około 200 uczniów w 10 oddziałach szkolnych . W szkole działa również oddział przedszkolny. Szkołę wyróżnia: wykwalifikowana kadra pedagogiczna, bezpieczeństwo, dbałość o dobro dziecka, tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości/rozwoju psychofizycznego uczniów i wdrażania zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia. W szkole stosuje się indywidualizację nauczania i wychowania, odkrywanie i rozwijanie zdolności i zamiłowań

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 W SZKLARSKIEJ PORĘBIE

Zadaniem szkoły jest nauczanie i wychowanie uczniów zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie o systemie oświaty oraz zgodnie ze Statutem Szkoły. Placówka posiada oddziały Mistrzostwa Sportowego, a patronem jest im. Włastimila Hofman w Szklarskiej Porębie. Poza podstawowymi działaniami edukacyjnymi szkoła zapewnia szeroką ofertę zajęć dodatkowych, w tym m.in. bezpłatne zajęcia nauki programowania, matematyki, sztucznej inteligencji oraz zajęć sportowych.

USŁUGI SPOŁECZNE - INSTYTUCJE KULTURY I SPORTU

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W SZKLARSKIEJ PORĘBIE

Miejska Biblioteka Publiczna w Szklarskiej Porębie jest instytucją kultury, która tworzy przyjazne miejsce dostępu do wiedzy, edukacji, informacji, kultury i komunikacji społecznej dla mieszkańców Szklarskiej Poręby i nie tylko , zapewniając jednocześnie profesjonalny poziom swych usług.

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szklarskiej Porębie jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności lokalnej, upowszechnianie kultury i czytelnictwa

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY, SPORTU I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ W SZKLARSKIEJ

Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej realizuje zadania własne gminy w zakresie kultury, edukacji, integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz rozwoju aktywności obywatelskiej. Instytucja prowadzi działalność kulturalną, edukacyjną, sportową i społeczną skierowaną do dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Pełni funkcję lokalnego centrum integracji społecznej, w którym kultura stanowi narzędzie budowania relacji, przeciwdziałania samotności, wzmacniania dobrostanu psychicznego, rozwijania kapitału społecznego oraz aktywizacji mieszkańców.

Specyficznym podmiotem dla którego miasto jest podmiotem założycielskim jest Spółka "SPORT SZKLARSKA PORĘBA sp. z o.o."

Usługi z zakresu gospodarki komunalnej realizowane są przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE:

Na terenie Miasta Szklarska Poręba aktywnie funkcjonują organizację pozarządowe realizujące usługi społecznej.

Poniższa tabela przedstawia niektóre z nich.

USŁUGI SPOŁECZNE - DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ NGO	
	STOWARZYSZENIE "SENIOR 60"
	Organizacja powołana w 2012 r. Realizuje zadania na rzecz osób starszych w dziedzinie kultury, wypoczynku, turystyki, spędzania wolnego czasu i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu. Działa w ramach Gminnego, Wojewódzkiego i Powiatowego Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Współpracuje z LGD Partnerstwo Ducha Gór – realizacja w 2025 r. projektu Działaj Lokalnie – ścieżka ekologiczna. Zrealizowało kilka projektów współpracując min. Z UTW Jeszcze Młodzi i ZERiL. Współdziała z KPN, Lasami Państwowymi i organizacjami proekologicznym (ZGK, COMD).
	ZWIĄZEK EMERYTÓW I RENCISTÓW – KOŁO NR 5 W SZKLARSKIEJ PORĘBIE
	Związek Emerytów i Rencistów wspiera seniorów w zakresie: • organizowania działalności kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej i integracyjnej, • wspierania aktywności społecznej i obywatelskiej osób starszych, • udzielania pomocy i wsparcia członkom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, • podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i osamotnieniu osób starszych.

Szczególne znaczenie w zakresie reprezentacji, inicjowania oraz realizacji usług aktywizujących na rzecz seniorów, ma w mieście Szklarska Poręba powołana Miejska Rada Seniorów. jej aktywna działalność polega na:

- zgłaszaniu inicjatyw i postulatów służących poprawie warunków życia seniorów,
- wspieraniu aktywności obywatelskiej, społecznej i kulturalnej osób starszych,
- inicjowaniu działań edukacyjnych, zdrowotnych i integracyjnych,
- monitorowaniu potrzeb środowiska senioralnego oraz promowanie idei solidarności międzypokoleniowej

WNIOSKI Z DIAGNOZY POTRZEB SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE SZKLARSKA PORĘBA

Analiza danych demograficznych, dokumentów strategicznych Miasta Szklarska Poręba, działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne, w szczególności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie, materiałów z badań własnych, raportów, sprawozdań i innych dokumentów pozwoliła na wyciągnięcie wniosków w zakresie rozwoju usług społecznych na terenie przedmiotowego samorządu.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym obecnie przed Miastem Szklarska Poręba pozostaje: starzenie się społeczeństwa, samotność osób starszych, rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i asystenckie.

Wskazuje to na kierunek rozwoju systemu pomocy społecznej w stronę wsparcia usługowego, którego celem jest utrzymanie osób w środowisku zamieszkania. Zatem istotne jest rozwijanie infrastruktury społecznej, w szczególności usług dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami, a także dalsze wzmacnianie działań ukierunkowanych na usamodzielnianie beneficjentów.

Do najważniejszych rekomendacji na przyszłość należy zaliczyć:

- rozwój działań z zakresu aktywnej integracji, obejmujących instrumenty społeczne, zawodowe, zdrowotne i edukacyjne;
- kontynuowanie działań aktywizacyjnych w środowiskach seniorskich i osób z niepełnosprawnościami;
- rozwój usług społecznych, w szczególności dla osób starszych i niesamodzielnych;
- zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- utrzymanie odpowiedniego poziomu finansowania zadań z zakresu pomocy społecznej;
- kontynuowanie usług w ramach programów rządowych: „Asystencji osobistej osób niepełnosprawnych”, „Korpusu Wsparcia Seniorów”, „Programu Opieka 75+” oraz projektów finansowanych ze środków UE lub innych źródeł finansowania.

Lista usług społecznych, których obecnie nie oferuje Miasto Szklarska Poręba, a na które istnieje zapotrzebowanie:

- brak Klubu Seniora lub Dziennego Domu Seniora dla osób starszych oferującego usługi wsparcia w środowisku zamieszkania;
- brak transportu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami - tzw. usługi „door to door”, szczególnie w kontekście specyfiki terenu miasta i jego rozległości.

Przedmiotowe usługi będą wskazane w części programowej Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Szklarska Poręba na lata 2027 - 2029.

CZĘŚĆ DRUGA CZĘŚĆ PROGRAMOWA

ZAKŁADANE CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE SZKLARSKA

OBSZAR	OSOBY STARSZE					
CEL OGÓLNY	Rozwój usług społecznych wspierających osoby starsze i ich otoczenie w Mieście Szklarska Poręba.					
cel szczegółowy	nr	działania	okres realizacji	podmioty odpowiedzialne	koszt	źródła finansowania/montaż finansowy
Cel szczegółowy nr 1 Rozwój usług środowiskowych na rzecz osób starszych	1	Uruchomienie w ramach MOPS ośrodka wsparcia dla osób starszych w postaci klubu seniora.	2027	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	90.000,00 zł /rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE
	2	Zwiększenie liczby usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania zgodnie z rosnącym zapotrzebowaniem w ramach programów rządowych lub innych środków zewnętrznych.	2027–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	230.000,00 zł/rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE
	3	Zwiększenie liczby usług opieki wytchnieniowej dziennej i całonocnej w środowisku zamieszkania.	2027–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	45.000,00 zł/rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE
Cel szczegółowy nr 2 Aktywizacja psycho – fizyczna seniorów mająca na celu przeciwdziałanie marginalizacji i utrzymanie sprawności	1	Uruchomienie usługi transportowej poprzez realizację usługi "door to door" zapewniającej dostępny transport dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.	2027–2028	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	Zakup pojazdu 300.000,00 zł obsługa 70.000,00 zł/rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE, PFRON, inne
	2	Organizacja zajęć dziennych dla seniorów, w tym, o charakterze: wspierającym, edukacyjnym, aktywizującym, sportowym.	2027–2029	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej w Szklarskiej Porębie, MBP, NGO	45.600,00 zł/rok	środki własne gminy, programy grantowe, fundusze UE

OBSZAR	DZIECKO W RODZINIE					
CEL OGÓLNY	Wsparcie rodzin z dziećmi w zakresie dostępu do usług terapeutycznych.					
cel szczegółowy	nr	działania	okres realizacji	podmioty odpowiedzialne	koszt	źródła finansowania/montaż finansowy
Cel szczegółowy nr 1 Zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego	1	Prowadzenie zajęć terapeutycznych w godzinach popołudniowych (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, innych)	2027–2029	Placówki oświatowe Miasta Szklarska Poręba	72.000,00 zł/rok	budżet JST, projekty UE
	2	Zatrudnienie dodatkowych specjalistów - psychologów do pracy w jednostkach oświatowych Miasta Szklarska Poręba.	2027–2029	Placówki oświatowe Miasta Szklarska Poręba	90.000,00 zł/rok	budżet JST, projekty UE
Cel szczegółowy nr 2 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom wśród dzieci i młodzieży	1	Prowadzenie warsztatów dla pedagogów i nauczycieli jednostek oświatowych Miasta Szklarska Poręba.	2027-2029	Placówki oświatowe Miasta Szklarska Poręba	30.000,00 zł/rok	budżet JST, projekty UE
	3	Realizacja programów profilaktycznych w szkołach	2027-2029	Placówki oświatowe Miasta Szklarska Poręba oraz Komisariat Policji w Szklarskiej Porębie	30.000,00 zł/rok	środki pochodzące z funduszu profilaktycznego gminy (środki z pozwoleń na sprzedaż alkoholu)
Cel szczegółowy nr 3 Zwiększenie kompetencji rodzicielskich.	1	Prowadzenie szkoły dla rodziców.	2027–2029	Placówki oświatowe Miasta Szklarska Poręba	90.000,00 zł/rok	budżet JST, projekty UE, projekty grantowe.

OBSZAR	OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI					
CEL OGÓLNY	Tworzenie najlepszych warunków do życia dla osób z niepełnosprawnościami na terenie Miasta Szklarska Poręba.					
cel szczegółowy	nr	działania	okres realizacji	podmioty odpowiedzialne	koszt	źródła finansowania/montaż finansowy
Cel szczegółowy nr 1 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w zakresie umożliwienia im niezależnego życia	1	Rozwój usług Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	2027 - 2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	100.00,00zł./rok	środki gminy, programy celowe, fundusze UE
	2	Zwiększenie liczby usług opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej w środowisku zamieszkania.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	45.000,00 zł/rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE
	3	Uruchomienie usługi transportowej poprzez realizację usługi "door to door" zapewniającej dostępny transport dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	Zakup pojazdu 300.000,00 zł obsługa 70.000,00 zł/rok	Środki własne, programy rządowe, fundusze UE, PFRON, inne

UWAGA:

Poz. 2 i 3 celu szczegółowego nr 1 w OBSZARZE: "OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI" jest tożsama z pozycją 3 celu szczegółowego nr 1 oraz pozycją 1 w celu szczegółowym nr 2 w OBSZARZE: "OSOBY STARSZE". Projektowane usługi dotyczą obu grup odbiorców, zatem koszt usługi i jej założenia są wspólne dla obu obszarów.

OBSZAR	OSOBY W KRYZYSIE PSYCHICZNYM					
CEL OGÓLNY	Wsparcie usługowe osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Miasta Szklarska Poręba.					
cel szczegółowy	nr	działania	okres realizacji	podmioty odpowiedzialne	koszt	źródła finansowania/montaż finansowy
Objęcie specjalistycznym wsparciem usługowym osób z zaburzeniami psychicznymi.	1	Zwiększenie wolumenu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	30.000 zł	środki administracji rządowej – zadanie zlecone
	2	Działania na rzecz uruchomienia wspólnie z innymi samorządami miejsc w środowiskowym domu samopomocy przeznaczonych dla mieszkańców miasta Szklarska Poręba.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	brak	środki administracji rządowej – zadanie zlecone
OBSZAR	OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI					
CEL OGÓLNY	Przeciwdziałanie kryzysowi bezdomności na terenie Miasta Szklarska Poręba.					
cel szczegółowy	nr	działania	okres realizacji	podmioty odpowiedzialne	koszt	źródła finansowania/montaż finansowy
cel szczegółowy nr 1 Profilaktyka kryzysu bezdomności.	1	Profilaktyka kryzysu bezdomności. Obserwacja, interwencja i działania prewencyjne.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie	brak	w ramach zadań jednostki
cel szczegółowy nr 2 Zabezpieczenie potrzeb osób w kryzysie bezdomności, w tym zabezpieczenie schronienia	1	Zabezpieczenie schronienia dla osób w kryzysie bezdomności.	2027-2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie oraz podmiot niepubliczny prowadzący schronisko/noclegownię	60.000 zł /rok	budżet gminy

PODSUMOWANIE - ANALIZA KOSZTÓW:

Przedstawiona powyżej kalkulacja wstępna kosztów wskazuje, iż całkowity koszt realizacji zaplanowanych w ramach przedmiotowego planu działań dla Miasta Szklarska Poręba wynosi rocznie:

Koszt roczny - działalność bieżąca: **982.600,00 zł**

Koszty jednorazowe:

- inwestycje - zakup pojazdu: **300.000,00 zł**

TABELA WSKAŹNIKÓW:

lp.	wskaźnik	jednostka miary	wartość bazowa 31.12.2026r.	oczekiwana wartość do 31.12.2029r.
1	liczba uruchomionych klubów seniora	jednostka	0	1
2	liczba osób korzystających z usługi opieki wytnieniowej	osoba	10	20
3	liczba uruchomionych usług "door to door"	osoba	0	1
4	liczba prowadzonych szkół dla rodziców	jednostka	0	1
5	liczba mieszkańców gminy korzystających z ŚDS	liczba osób	0	5

Tabela nr 7. Tabela wskaźników w planie.

SYSTEM MONITOROWANIA REALIZACJI LOKALNEGO PLANU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH DLA MIASTA SZKLARSKA PORĘBA

Monitorowanie wdrażania założeń planu, odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale wszystkich interesariuszy, w tym:

1. Władz Miasta Szklarska Poręba,
2. Przedstawicieli jednostek organizacyjnych Miasta Szklarska Poręba,
3. Przedstawicieli NGO,
4. Innych osób zainteresowanych procesem DI.

Zasady monitorowania:

1. Burmistrz Miasta Szklarska Poręba powoła zespół monitorujący wdrażanie planu.
2. W skład Zespołu wejdą przedstawiciele administracji gminnej, jednostek gminy oraz lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych zaangażowanych bezpośrednio w obszarach objętych planem
3. W okresach rocznych zespół będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji celów i zadań założonych w planie.
4. Punktem odniesienia w monitorowaniu realizacji działań będzie opracowany zestaw wskaźników obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji planów na poziomie celów strategicznych i szczegółowych.

Zespół na podstawie przeprowadzonego monitoringu, będzie przedstawiał rokrocznie Burmistrzowi Miasta Szklarska Poręba rekomendacje dotyczące:

- proponowanych zmian w planie,
- zmiany wskaźników,
- zmiany kierunków działań,
- propozycji nowych działań, które należy włączyć do realizacji planu.

Burmistrz Miasta Szklarska Poręba każdorazowo podejmie decyzje o dokonaniu zmian w planie i akceptacji sprawozdań z jego realizacji.

SPIS TABEL

numer tabeli	tytuł tabeli	nr strony
1	Struktura mieszkańców Miasta Szklarska Poręba z podziałem na grupy wiekowe.	4
2	Liczba mieszkańców Miasta Szklarska Poręba z podziałem na trzy grupy wiekowe.	6
3	Szacowanie zapotrzebowania na opiekę w poszczególnych grupach wiekowych.	6
4	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach - źródło OZPS za rok 2025	7
5	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach - źródło OZPS za rok 2025.	8
6	Dokumenty strategiczne Miasta Szklarska Poręba poddane analizie.	14
7	Tabela wskaźników w planie.	25

SPIS RYSUNKÓW

numer rysunku	tytuł rysunku	nr strony
1	Mapa schematyczna Miasta Szklarska Poręba.	3

SPIS WYKRESÓW

numer rysunku	tytuł rysunku	nr strony
1	Struktura mieszkańców gminy z podziałem na grupy wiekowe w wykresie kołowym uwzględniającym grupy wiekowe.	5
2	Struktura demograficzna mieszkańców w oparciu o trzy grupy wiekowe.	5